NORAKSTS
Lieta Nr.A420516511
Nr.A01777-12/39

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2012.gada 13.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis S.Linkevičs

piedaloties atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmuma dienesta pārstāvim *A.L.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību *„/Nosaukums/"* pieteikuma par Valsts ieņēmuma dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 9.marta lēmuma Nr.22.4.6/16497 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID vai atbildētājs) Nodokļu kontroles pārvalde veica sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk arī – SIA) *„/Nosaukums/"* (turpmāk arī – pieteicēja) datu atbilstības pārbaudi par 2009.gada oktobri-decembri, 2010.gada janvāri-aprīli, kurā konstatēja neatbilstības starp nodokļu maksātāja pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk arī – PVN) deklarācijās deklarēto un nodokļu administrācijas rīcībā esošo informāciju. Pārbaudes rezultātā VID Nodokļu kontroles pārvaldes direktore 2010.gada 30.decembrī pieņēma lēmumu Nr.23.20.3/70203 SIA *„/Nosaukums/"* papildu nomaksai budžetā aprēķināt PVN Ls 45 406,56 un nokavējuma naudu Ls 6369,83, kā arī samazināt no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 29 593,9.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja VID ģenerāldirektoram.

[2] Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, VID ģenerāldirektore ar 2011.gada 9.marta lēmumu Nr. 22.4.6/16497 (turpmāk arī – Lēmums) atstāja negrozītu VID Nodokļu kontroles pārvaldes direktores 2010.gada 30.decembra lēmumu Nr.23.20.3/70203.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Lēmumā norādīts, ka lai konstatētu, vai SIA *„/Nosaukums/"* bija tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus, ir nepieciešams noskaidrot, vai ir iestājušies visi ne tikai formālie, bet arī faktiskie likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā noradītie priekšnosacījumi, t.i,, rēķinam ir jāatbilst faktiski notikušam darījumam.

Tāpat Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (2007.gada 4.aprīļa spriedums lietā SKA-93) ir atzinis, ka pirms vērtēt grāmatvedības uzskaitē atspoguļoto izdevumu attiecināmību uz maksātāja saimnieciskās darbības izdevumiem vai citiem izdevumiem, ir jāizvērtē, vai attiecīgie izdevumi vispār varēja tikt atspoguļoti grāmatvedības uzskaitē, proti, vai ieraksts grāmatvedības uzskaitē ir pamatots ar atbilstošu, patiesu informāciju saturošu attaisnojuma dokumentu. Minētais izriet no likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.panta.

No pārbaudes materiāliem izriet, ka SIA *„/Nosaukums/"*, pamatojoties uz SIA *„/Nosaukums 2/"* vārdā noformētajiem rēķiniem un pavadzīmēm, 2009.gada oktobrī-

decembrī un 2010.gada janvārī-aprīlī PVN deklarācijās kā priekšnodokli atskaitījusi Ls 75 000,46.

[2.2] Lēmumā arī norādīts, ka Administratīvā procesa likuma (turpmāk arī – APL) 59.panta pirmajā daļā noteikts, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Minētā likuma 59.panta otrā daļa paredz, ka, iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību.

Atbilstoši Civillikuma 1405.pantam, lai darījumam būtu tiesīgs spēks, ir vajadzīgs, lai tā dalībniekiem būtu tiesību spēja un rīcības spēja. Saskaņā ar Civillikuma 1410.panta otro daļu juridiskās personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgajiem pārstāvjiem.

Komerclikuma 221.panta pirmajā daļā noteikts, ka valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

No minētajām normām izriet, ka juridiska persona nevar darboties bez pārstāvja starpniecības. Par tiesiski noslēgtu darījumu var atzīt tādu darījumu, kas ir noslēgts ar konkrētā uzņēmuma amatpersonas vai tās pilnvarotas personas noteikti izteiktu gribu.

SIA *„/Nosaukums 2/”* amatpersona (no 2009.gada 26.jūnija līdz 2010.gada 16.aprīlim) *V.B.* sākotnēji, t.i., 2009.gada 8.aprīlī sniegtajā paskaidrojumā VID Finanšu policijas pārvaldei noliedza jebkādu saimnieciskās darbības veikšanu.

SIA *„/Nosaukums 2/”* amatpersona no 2010.gada 16.aprīļa līdz 27.septembrim *D.D.* informēja, ka neko nezina par SIA *„/Nosaukums 2/”* un paskaidroja, ka 2010.gada februāra beigās vai marta sākumā Tallinā, Igaunijā viņš pazaudēja pasi.

Ja sabiedrības amatpersona noliedz jebkādu uzņēmējdarbības veikšanu un saimniecisko darījumu slēgšanu, nav iespējams, ka šī sabiedrība veica normālu saimniecisko darbību savā vārdā. Tieši pretēji, sabiedrības vārdā tika veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana.

Atbilstoši APL 59.panta pirmajā un otrajā daļā, kā arī Komerclikuma 221.panta pirmajā daļā noteiktajam minētā uzņēmuma reģistrēto amatpersonu sniegtie paskaidrojumi ir atzīstami par tiesiski iegūtiem pierādījumiem lietas faktisko apstākļu noskaidrošanai un attiecīgo darījumu faktiskās neesamības apliecināšanai, jo tie ir sniegti VID amatpersonām to kompetences robežās, kas noteikta ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu” 10. un 16.pantu, t.i., paskaidrojumi ir saņemti, izmantojot tiesiskas metodes.

[2.3] Savukārt, izvērtējot SIA *„/Nosaukums/”* 2010.gada 12.jūnija un 12.novembra paskaidrojumiem pievienoto *V.B.* 2010.gada 2.jūnija apliecinājumu un 2010.gada 18.junija iesniegumu VID, secināms, ka tajos tikai minēts par darījumu ar SIA *„/Nosaukums/”* apstiprināšanu, t.i., personas paskaidrojumos nav norādīta informācija par darījumu būtību un to faktisku norisi.

Fakts, ka *V.B.* 2010.gada 2.jūnija apliecinājums ir notariāli apstiprināts nepierāda, ka tajā minētā informācija ir patiesa, jo zvērināta notāre apliecinājusi tikai *V.B.* parakstu uz dokumenta un norādīja, ka par dokumenta saturu neatbild.

Turklāt nav zināms, pie kādiem apstākļiem SIA *„/Nosaukums/”* ir ieguvusi no *V.B.* sev labvēlīgos apliecinājumus. Tādējādi nodokļu maksātāja paskaidrojumiem pievienotie *V.B.* vārdā noformētie 2010.gada 2.jūnija un 18.jūnija apliecinājumi nav atzīstami par pierādījumu darījumu ar SIA *„/Nosaukums 2/”* faktiskās esamības atzīšanai.

Saskaņā ar APL 235.panta otro daļu pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kura pati to parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šādu pierādījumu, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Tāpat atbilstoši Civilprocesa likuma 178.panta otrajā daļā noteiktajam pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

V.B. likumā paredzētajā kārtībā nav apstrīdējis 2010.gada 8.aprīļa VID Finanšu policijas pārvaldei paskaidrojumā norādīto, tāpēc tas, kā *V.B.* sākotnējais paskaidrojums, tiek vērtēts kā pierādījums darījumu faktiskās neesamības apliecināšanai.

[2.4] VID uzskata, ka audita laikā iegūtie pierādījumi objektīvi liecina par SIA *„/Nosaukums 2/"* rekvizītu izmantošanu faktiski neesošu darījumu noformēšanā.

Lai gan SIA *„/Nosaukums 2/"* ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā un šī uzņēmuma vārdā tika noformētas pavadzīmes un rēķini, minētie fakti vēl neliecina, ka šajās pārbaudei uzrādītajās pavadzīmēs norādītā prece faktiski ir piegādāta. Komercsabiedrības VID deklarētais darbības veids ir pārtikas, dzērienu un tabakas vairumtirdzniecības starpnieka darbība.

Saskaņā ar sūdzībai pievienotajiem dokumentiem SIA *„/Nosaukums 2/"* ir izsniegusi SIA *„/Nosaukums/"* optiskās šķiedras kabeļus, tīkla produktus un kabeļus ievērojamos apjomos (piemēram, 2009.gada 1.decembra pavadzīmē AFM 845380 norādīta prece: kabelis ar trosi (14x305 m; 15x 305 m; 5x50 m; 10x500 m) 49232 gab.; 2010.gada 2.februāra pavadzīmē AV 00015V norādīti dažāda veida kabeļi 375 894 m).

[2.5] Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumu Nr.1038 „Noteikumi par pavadzīmēm ar Valsts ieņēmumu dienesta piešķirtiem numuriem" 9.punktā ir uzskaitīti rekvizīti, kuriem jābūt norādītiem, noformējot pavadzīmi, starp tiem: ziņas par precu saņēmēju, t.sk., nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs, preču izsniegšanas/saņemšanas vieta, pārvadātāja nosaukums (fiziskai personai - vārds, uzvārds), nodokļu maksātajā reģistrācijas kods (ar pievienotās vērtības nodokli apliekamai personai - reģistrācijas numurs VID ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā), transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numurs un transportlīdzekļa vadītāja vārds un uzvārds.

Izskatot sūdzībai pievienotās SIA *„/Nosaukums 2/"* vārdā noformētās pavadzīmes, secināms, ka tajās nav uzrādīts preču pārvadātājs, izmantotais transporta līdzeklis un tā vadītājs. Atbilstoši VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" informācijas SIA *„/Nosaukums 2/"* transporta līdzekļi nav reģistrēti. Tādējādi nav iespējams noteikt, ka pavadzīmēs norādītā prece faktiski ir piegādāta.

Kaut gan minētajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas vieta ir norādīta uzņēmuma juridiskā adrese – */adrese/*, Rīgā, taču no lietas materiāliem izriet, ka sabiedrība nav sasniedzama juridiskajā adresē. Savukārt kā preču saņemšanas vieta norādīta */adrese/*, Rīgā, kas bija SĪA *„/Nosaukums/"* juridiskā adrese līdz 2010.gada 23.februārim.

SIA *„/Nosaukums 2/"* iesniegtajos pārskatos „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī" par periodu no 2009.gada oktobra līdz 2010.gada martam deklarējusi trīs darba ņēmējus (tai skaitā valdes priekšsēdētājs *V.B.*), par 2010.gada aprīli deklarējusi četrus darba ņēmējus (tai skaitā valdes priekšsēdētājs *V.B.* un valdes loceklis *D.D.*, kuri noliedz saistību ar sabiedrības saimniecisko darbību). Ņemot vērā minēto, secināms, ka ir apstrīdama šī uzņēmuma spēja veikt preču iekraušanas/izkraušanas darbus un piegādāt preces pārbaudei uzrādītajās pavadzīmēs un rēķinos norādītajos apmēros.

Apstāklis, ka SIA *„/Nosaukums/"* pārdeva preces atbilstoši sūdzībai pievienotajām pavadzīmēm, nepierāda, ka faktiski notikuši darījumi starp SIA *„/Nosaukums/"* un SIA *„/Nosaukums 2/"*. Turklāt lietā iegūtie pierādījumi liecina par SIA *„/Nosaukums 2/"* rekvizītu izmantošanu faktiski neesošu darījumu noformēšanā.

Konkrētajā gadījumā ir ņemama vērā arī informācija, ka SIA *„/Nosaukums 2/”* tika izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra 2010.gada 4.maijā. Turklāt 2009.gada oktobrī-decembrī, 2010.gada janvārī-aprīlī sabiedrība deklarēja 85,47% darījumus ar uzņēmumiem, kuri pēc šiem deklarētajiem darījumiem izslēgti no PVN maksātāju reģistra.

Ņemot vērā, ka sabiedrībai ir brīvas iespējas izvēlēties darījumu partnerus, tai ir jāizvērtē, kādus riska elementus ietver darījums, kurā tā iesaistās. Konkrētajā gadījumā SIA *„/Nosaukums/”* nebija pienācīgi pārbaudījusi darījumu partneru spēju veikt pavadzīmēs un rēķinos norādītos darījumus.

Tādējādi VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti secināja, ka SIA*”/Nosaukums/”* grāmatvedības reģistros reģistrētās SIA *„/Nosaukums 2/”* vārdā noformētās pavadzīmes un rēķini satur nepatiesu informāciju un saskaņa ar likuma ,,Par grāmatvedību” 2. un 7.panta nosacījumiem nav atzīstami par attaisnojuma dokumentiem ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros, kā arī par PVN rēķiniem, atbilstoši kuriem atskaitāms priekšnodoklis saskaņā ar likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli” 10.panta pirmās daļas 1. punktu.

Ņemot vērā minēto, VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti ierobežoja SIA *„/Nosaukums/”* tiesības saskaņā ar likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli” 10.panta pirmās daļas 1.punktu 2009.gada oktobrī-decembrī un 2010.gada janvārī-aprīlī veikt priekšnodokļa atskaitījumus Ls 75 000,46 apmērā.

[2.6] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments atzinis, ka pieteicēja loma administratīvajā procesā nav pasīva un tam aktīvi jāpiedalās pierādījumu savākšanā, neaprobežojoties ar norādēm, ka lēmumā norādītie argumenti neatbilst patiesībai (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada sprieduma lietā Nr.SKA-235 14.punktu). Nodokļu maksātājam ir jābūt spējīgam atspēkot argumentus, kas apdraud tā tiesības pretendēt uz priekšnodokļa atskaitīšanu ar APL paredzētajiem pierādīšanas līdzekļiem (sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada spriedumu lietā Nr.SKA-420 14.punktu).

Arī likuma ,,Par nodokļiem un nodevām” 38.pantā ir noteikts, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs. Ņemot vērā, ka tiesības atskaitīt priekšnodokli uzskatāmas par nodokļu maksātāja priekšrocību, uzskatu, ka, izmantojot šīs priekšrocības, personai pašai jārūpējas, lai būtu izpildīti visi likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli” 10.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētie priekšnosacījumi.

Tā kā VID Nodokļu kontroles pārvalde ir guvusi pierādījumus, kas ļauj apstrīdēt pavadzīmēs un rēķinos norādītos darījumus, tad SIA *„/Nosaukums/”* pienākums bija iesniegt papildu pierādījumus, kas atspēkotu VID norādīto informāciju.

Konkrētajā gadījumā dokumentārie pierādījumi, kas norādītu uz SIA*”/Nosaukums/”* darījumu ar SIA *„/Nosaukums 2/”* faktisko esamību, iesniegumam netika pievienoti.

Atbilstoši likuma ,,Par nodokļiem un nodevām” 23.panta $5.^{1}$ daļai datu atbilstības pārbaudi veic triju gadu laikā no normatīvajos aktos noteiktā maksāšanas termiņa. Datu atbilstības pārbaudes laikā nodokļu vai informatīvajā deklarācijā konstatējot neatbilstības starp nodokļu maksātāja iesniegto informāciju un nodokļu administrācijas rīcībā esošo informāciju, nodokļu administrācija par to informē nodokļu maksātāju, nosūtot paziņojumu par konstatētajām konkrētajām neatbilstībām ar uzaicinājumu 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas iesniegt nodokļu administrācijai nodokļu deklarācijas vai informatīvās deklarācijas precizējumu vai konstatēto neatbilstību pamatotu izskaidrojumu. Ja nodokļu maksātājs noteiktajā termiņā nav novērsis paziņojumā noradītas neatbilstības, nodokļu administrācija pieņem lēmumu par datu atbilstības

pārbaudes rezultātiem, kurā veic budžetā maksājamo vai atmaksājamo summu pārrēķinu, nosaka par labu budžetam piedzenamo nodokļa summu (starpību starp maksātāja deklarēto un datu atbilstības izvērtēšanas rezultātā precizēto nodokļu summu) un aprēķina nokavējuma naudu šā likuma 29.panta otrajā daļā noteiktajā apmērā par periodu no deklarētās nodokļa summas maksāšanas termiņa līdz šā lēmuma pieņemšanas dienai. Lēmumā papildus aprēķināto nodokļa summu un nokavējuma naudu nodokļu maksātājs iemaksā budžetā 30 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas. Ja Šajā termiņā nodokļu maksātājs neveic lēmumā norādītos maksājumus, nokavējuma naudas aprēķināšana tiek atjaunota no dienas, kad pieņemts lēmums par datu atbilstības pārbaudes rezultātiem.

Minētā likuma 29.panta otrajā daļā noteikts, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda — no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Tādējādi VID Nodokļu kontroles pārvalde pamatoti saskaņā ar likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 23.panta 5.[1] daļu, 29.panta otro daļu SIA *„/Nosaukums/"* papildu nomaksai budžetā aprēķināja PVN Ls 45 406,56 un nokavējuma naudu Ls 6369,83 apmērā, kā arī samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 29 593,9.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, norādot šādus argumentus.

[3.1] Apstāklis, ka SIA *„/Nosaukums 2/"* VID deklarētais darbības veids nav atbilstošs SIA *„/Nosaukums 2/"* izrakstītajās pavadzīmes uzrādītajai precei, rada šaubas par SIA *„/Nosaukums 2/"* spēju nodrošināt augstāk minēto preču piegādi

Šādam VID apgalvojumam nav pamata, nedz Komerclikums, nedz kāds cits normatīvais akts neuzliek pienākumu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību precīzi norādīt darbības veidus. Komercsabiedrības darbības veidi var mainīties arī tās darbības gaita. SIA *„/Nosaukums/"* likums neuzliek pienākumu pārliecināties vai darījumu partneru deklarētais darbības veids sakrīt ar faktiski veicamo darbību.

[3.2] VID rīcībā tika nodota informācija par apstākļiem, kādos SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersona *V.B.* sniedza paskaidrojumus VID Finanšu policijas pārvaldei, tātad apgalvot, ka amatpersona nerīkojas sabiedrības vārda pamata nav.

Pamatā VID pieņēmums par to, ka darījumi starp uzņēmumiem nav notikuši, balstās vienīgi uz SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersonas paskaidrojumu, kurā tika norādīts, ka viņš nezina, ar ko sabiedrība nodarbojas, nezina, kas sabiedrībā strādāja un tml. Šiem VID izdarītiem secinājumiem nevaram piekrist, sekojošo iemeslu dēļ:

VID rīcībā netika nodota informācija par apstākļiem, kādos SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersona sniedza paskaidrojumus VID Finanšu policijas pārvaldei. Lēmumā nav noradīts, kāda kriminālprocesa vai pārbaudes materiāla pārbaudes ietvaros tika nopratināta SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersona, nav norādes uz pārbaudes rezultātiem. Šādas informācijas trūkums varēja novest pie secinājumiem, kas ir pretrunā ar faktiskajiem apstākļiem. Tikai iegūstot informāciju par visu lietu no VID Finanšu policijas pārvaldes, VID bija tiesības lemt par to objektivitāti. Nav skaidrs, vai Finanšu policija ierosināja procesu par kādām pretlikumīgām darbībām vai materiāla izskatīšanas gaitā tika pieņemts lēmums par attiekšanos uzsākt procesu nozieguma sastāva trūkuma dēļ. *V.B.* varēja sniegt nepatiesas liecības, jo viņam tas ir izdevīgi, pretējā gadījumā viņu varētu saukt pie atbildības par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, deklarāciju nesniegšanu un tml. Ņemot vērā, viņa vēlākus skaidrojumus, konkrētajā situācija visticamāk viņš tika piespiests sniegt nepatiesas liecības. Tātad paskaidrojumi, kas tika pieņemti pārbaudes materiāla izskatīšanas ietvaros, atrauti no visas lietas, nevar būt par pierādījumu atbilstoši APL 161.p.

Katrs darījums jāvērtē atsevišķi un agrāki vai vēlāki notikumi nevar mainīt konkrētā darījuma raksturu. Tādi darījumi, kas paši par sevi nav saistīti ar PVN

izkrāpšanu, ir preču piegādes un saimnieciskā darbība Sestās direktīvas izpratnē, ja tie atbilst objektīvajiem kritērijiem, uz kuriem ir balstīti šie jēdzieni, un ja nodokļu maksātājam nav bijis un nevarēja būt zināms par cita uzņēmēja, kas piedalās tajā pašā piegāde, veikto darījumu krāpniecisko raksturu, tad nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt kā priekšnodokli samaksāto PVN nevar ietekmēt tas, ka piegādes veicējs nav rīkojies labticīgi, kas, nodokļa maksātājam par to neko nezinot, ir saistīts ar PVN izkrāpšanu.

Kā norāda Augstākas tiesas Administratīvo lietu departaments, saskaņā ar Eiropas Kopienu tiesas judikatūru tiesības uz nodokļa atskaitīšanu saglabājas tikai tad, ja nepastāv krāpnieciska vai ļaunprātīga rīcība.

Lai konstatētu ļaunprātīgas rīcības pastāvēšanu, nepieciešams, pirmkārt, lai, par spīti attiecīgo Sestās direktīvas normu un šīs direktīvas transponēšanas valsts tiesību aktu nosacījumu formālai piemērošanai, attiecīgo darījumu rezultāta tiek iegūtas fiskālas priekšrocības, kuru piešķiršana būtu pretēja šīm normām. Otrkārt, no objektīvo elementu kopuma ir jāizriet, ka attiecīgo darījumu galvenais mērķis ir fiskālu priekšrocību iegūšana.

Tādējādi, pamatojoties uz norādīto Eiropas Kopienu tiesas spriedumu, Departaments uzskata, ka ir nepieciešams noskaidrot, vai ir konstatējama pieteicēja ļaunprātīga rīcība, kā arī ir jānoskaidro, kāds ir pieteicēja darījumu saturs un īstā nozīme un vai attiecīgo darījumu galvenais mērķis nebija tikai fiskālu priekšrocību iegūšana. Respektīvi, liedzot nodokļu maksātājam izmantot tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem, ir jānoskaidro, vai pastāv kādas pazīmes, kas liecinātu par to, ka pieteicējs apzināti bija iesaistīts krāpšanas shēmā, proti, ka tam bija ļaunprātīgs nolūks veikt priekšnodokļa izkrāpšanu (SKA-83, Administratīvā apgabaltiesa lietā Nr.AA1463-06/4).

Strīdus darījumu sakarā SIA *„/Nosaukums/”* netika izvirzītas pretenzijas, ka viņš ir rīkojies ļaunprātīgi un ir iesaistīts kādā darījumā, kuru mērķis nav preču piegāde vai pakalpojuma sniegšana. Gluži pretēji, SIA *„/Nosaukums/”* ir iesniedzis pierādījumus, ka viņš saņēma preces no konkrētas juridiskas personas, apmaksāja tas, SIA *„/Nosaukums/”* rīcībā ir dokumenti, kas apliecina faktu, ka saņemta prece ir izmantota savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, un proti, preču - pavadzīmes, kas apstiprina preču piegādi vairākiem Latvija labi pazīstamajiem uzņēmumiem.

[3.3] SIA *„/Nosaukums/”* valdes locekle *T.C.* 2010.gada 12.jūlija un 2010.gada 12.novembra paskaidrojumos norāda, ka ,,*V.B.* nodeva mūsu rīcībā notariāli apstiprinātus paskaidrojumus, kur apliecināja darījumu esamību, kā arī VID adresēto un saņemto iesniegumu (par minētā iesnieguma saņemšanas faktu liecina attiecīgs paraksts uz dokumenta), kurā *V.B.* izskaidro situāciju un atteicas no paskaidrojumā minētiem faktiem..".

VID informē, ka iesniegumam pievienotais SIA *„/Nosaukums 2/”* amatpersonas *V.B.* apliecinājums un iesniegums, kuros norādīta informācija ir pretrunā ar VID rīcībā esošajā paskaidrojumā norādīto (tiek noliegti darījumu esamības fakti) netiek ņemts vērā kā pierādījums, jo nav zināms, kādos apstākļos no *V.B.* iegūts 2010.šāda 2.jūnija apliecinājums un 2010.gada 18.jūnija iesniegums, līdz ar to tajos minētā informācija vērtējama kritiski un piešķirama zema ticamības pakāpe (to pastiprina arī fakts, ka *V.B.* 2010.sada 2.iūnija apliecinājumā apstiprina darījumus ar SIA *„/Nosaukums/”* par periodu no 2009.gada 26.jūniia līdz 2010.gada 20.aprīlim, bet *V.B.* pilnvaru termiņš bija no 2009. gada 26.jūniia līdz 2010.gada 16.aprīlim). Bez tam, fakts, ka *V.B.* paraksta īstumu uz paskaidrojuma apliecinājusi zvērināta notāre neliecina ka paskaidrojumā minētā informācija ir patiesa, jo saskaņā ar LR Notariāta likuma 116. pantu, dokumenti, uz kuriem apliecināts tikai parakstu īstums, ir privāti dokumenti un par to saturu zvērināti notāri neatbild. Turklāt, saskaņā ar APL 235.panta otro dalu pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kura pati to parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šādu

pierādījumu, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē. VĪD rīcībā nav šādas informācija. *V.B.* 2010.gada 8.aprīlī VĪD iesniegtajā paskaidrojumā norāda ,,.Es, *V.B.*, sniedzu atbildes uz man uzdotiem jautājumiem brīvprātīgi, valsts amatpersonas nav uz mani izdarījušas ne morālu, ne fizisku spiedienu vai kā citādi ietekmējušas mani, līdz ar to atbildes tiek sniegtas bez viltus, maldiem un spaidiem..". Turklāt, *V.B.* pirms paskaidrojuma sniegšanas tika brīdināts par krimināatbildību pēc Krimināllikuma 272.panta 2.dalās – par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu valsis institūcijai, kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju.

Augstāk norādītā argumentācija neatbilst lietas faktiskiem apstākļiem. Kā izriet no *V.B.* paskaidrojumiem VID Finanšu policijas darbinieki ielauzās pie viņa mājas, draudēja, ka piemēros sankcijas, ja viņš nesniegs viņiem vajadzīgas liecības. Ir acīmredzami. ka tieši VID darbinieku rīcība ir pretlikumīga, jo viņi nav aicinājuši *V.B.* ierasties pie viņiem darba vietā, nav nosūtījuši pavēsti, ka to paredz Kriminālprocesa likums, nav devuši iespēju izmantot advokāta palīdzību. Iepriekš minētājs, liek apšaubīt to, ka *V.B.* sniedza patiesas liecības. VID amatpersonu norāde uz iesnieguma esošajiem frāzēm par to, ka paskaidrojums sniegts brīvprātīgi, amatpersonas nav izdarījuši spiedienu, līdz ar ko atbildes sniegtas bez viltus, maldības un spaidiem ir pēc būtības formālas. Ja personai liek rakstīt noteikta satura paskaidrojumus, VID amatpersonas savas pretlikumīgas darbības, būdamas juridiski izglītotas, cenšas apslēpt. Pie tam nav saprotams, kādu iemeslu dēļ personai vispār rakstīt šīs frāzes, ja viņu prasa par darījuma būtību.

Atsaucei uz Notāra likuma 116.pantu konkrētajā situācija nav pamata. Tik tiešām, notārs nepārbauda uzrādīta dokumenta saturu, bet viņš pārbauda to, kas paraksta dokumentu. Pie tam, notārs apliecina parakstu sava birojā, kas izslēdz varbūtību, ka kāds varēja ietekmēt *V.B.*

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā VID neatzina pieteikumu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies.

Tiesa secināja, ka nav konstatējami APL 268. un 269.pantā minētie apstākļi, tādēļ nolēma izskatīt lietu pēc būtības bez pieteicējas klātbūtnes.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina uz Lēmumā norādīto argumentu pamata.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieka paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punkta a) apakšpunktā noteikts, ka priekšnodoklis ir PVN summa, kas norādīta apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu tikai VID reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka atbilstoši likuma ,,Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktam, preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas gadījumā personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu vienīgi tad, ja ir ievēroti šādi priekšnoteikumi:

1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona;

2) tā samaksājusi nodokļa rēķinu par pakalpojumu vai saņēmusi preci un atbilstošu nodokļa rēķinu;

3) prece vai pakalpojums saņemts no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID;

4) saņemtā prece vai pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 17.janvāra sprieduma SKA-14 12.punktu, 2007.gada 26.aprīļa sprieduma SKA-154/2007 9.punktu, 2007.gada 25.jūnija sprieduma SKA-296/2007 12.punktu*). Lai šīs tiesības izmantotu, obligāti jāpastāv visiem iepriekš minētajiem priekšnoteikumiem. Ja kaut viens no priekšnoteikumiem iztrūkst, personai nav tiesību atskaitīt priekšnodokli.

Rēķina saņemšana ir viens no priekšnoteikumiem, lai persona iegūtu tiesības atskaitīt priekšnodokli. Turklāt preču pavadzīmes-rēķini ir uzskatāmi par nodokļa rēķiniem un darījumu apliecinošiem dokumentiem likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta izpratnē un šādu dokumentu esamība ļauj pieņemt, ka pakalpojums ir sniegts un prece ir saņemta.

Taču vienlaikus tiesu judikatūrā ir atzīts, ka minētais pieņēmums neizslēdz iespēju administratīvā procesa dalībniekam, proti, VID, to apstrīdēt, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, kas apliecina pretējo (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta sprieduma lietā Nr.SKA-85/2004 17.punktu, Nr.SKA-114/2004 12.punktu*). Nodokļu rēķinam ir jāatbilst faktiski notikušajam darījumam, jo pretējs secinājums būtu pretrunā ar nodokļu tiesiskā regulējuma jēgu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 11.maija sprieduma lietā Nr.SKA-48 10.punktu*).

Gadījumā, ja VID pamatoti apšauba, vai darījums ir faktiski noticis, personai, kas izmanto tiesības atskaitīt priekšnodokli, ir jāpierāda likumā noteikto priekšnoteikumu esamība (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu Senāta sprieduma lietā Nr.SKA-420/2005 8.punktu, Nr.SKA-302/2006 11.punktu*).

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, atbilstoši APL 235.panta ceturtajai daļai privāti rakstveida pierādījumi, par kādiem atzīstami preču pavadzīmes-rēķini, tiesai jāvērtē kopsakarā ar citiem pierādījumiem lietā atbilstoši APL 154.panta noteikumiem (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta sprieduma lietā Nr.SKA-252/2004 12.4.punktu*).

[9] Lietā ir strīds par to, vai VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli saskaņā ar SIA *„/Nosaukums 2/"* izrakstītajiem rēķiniem par darījumiem, par kuriem pieteicēja 2009.gada oktobrī – decembrī, 2010.gada janvārī – aprīlī ir deklarējusi PVN priekšnodokli Ls 75 000,46 apmērā.

Pieteicēja uzskata, ka tās iesniegtie attaisnojuma dokumenti apliecina pakalpojumu saņemšanu no tajos norādītā uzņēmuma un tādējādi ir izpildījušies visi priekšnoteikumi priekšnodokļa atskaitīšanai.

Savukārt atbildētājs apstrīdētajā Lēmumā norāda, ka audita laikā iegūti pierādījumi, kas dod pamatu secinājumam, ka pakalpojumi nav saņemti no konkrētā dokumentos norādītā darījumu partnera, tādējādi pieteicējas darījumi ar dokumentos norādīto darījumu partneri faktiski nav notikuši un ieraksti grāmatvedības reģistros ir veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus dokumentus.

[10] Izvērtējot VID secinājumus par pieteicējas tiesībām atskaitīt priekšnodokli par saņemtajām precēm, ko piegādāja SIA *„/Nosaukums 2/"* pieteicējai 2009.gada oktobrī – decembrī, 2010.gada janvārī – aprīlī, par kuriem pieteicēja 2009.gada oktobrī – decembrī, 2010.gada janvārī – aprīlī ir deklarējusi PVN priekšnodokli Ls 75 000,46 apmērā, tiesa konstatē turpmāk minēto.

[10.1] Atbilstoši Civillikuma 1405.pantam, lai darījumam būtu tiesīgs spēks, ir vajadzīgs, lai tā dalībniekiem būtu tiesību spēja un rīcības spēja. Saskaņā ar Civillikuma 1410.panta otro daļu juridiskās personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgajiem pārstāvjiem.

Komerclikuma 221.panta pirmajā daļā noteikts, ka valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību.

No minētajām normām izriet, ka juridiska persona nevar darboties bez pārstāvja starpniecības. Par tiesiski noslēgtu darījumu var atzīt tādu darījumu, kas ir noslēgts ar konkrētā uzņēmuma amatpersonas vai tās pilnvarotas personas noteikti izteiktu gribu.

SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersona (no 2009.gada 26.jūnija līdz 2010.gada 16.aprīlim) *V.B.* sākotnēji, t.i., 2009.gada 8.aprīlī sniegtajā paskaidrojumā VID Finanšu policijas pārvaldei noliedza jebkādu saimnieciskās darbības veikšanu.

SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersona no 2010.gada 16.aprīļa līdz 27.septembrim *D.D.* informēja, ka neko nezina par SIA *„/Nosaukums 2/"* un paskaidroja, ka 2010.gada februāra beigās vai marta sākumā Tallinā, Igaunijā viņš pazaudēja pasi.

Ja sabiedrības amatpersona noliedz jebkādu uzņēmējdarbības veikšanu un saimniecisko darījumu slēgšanu, nav iespējams, ka šī sabiedrība veica normālu saimniecisko darbību savā vārdā. Tieši pretēji, sabiedrības vārdā tika veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana.

Konkrētā gadījumā ir konstatēts, ka pieteicējas darījumu partneri, proti, SIA *„/Nosaukums 2/"* amatpersonas *V.B.* un *D.D.* sniegtajos paskaidrojumos VID noliedza jebkādu saimnieciskās darbības veikšanu. Citiem vārdiem, personas, kuras norādītas kā to dibinātāji un amatpersonas, faktiski to kompetencē esošās darbības nav izpildījušas un darījumus nav slēgušas. Nav strīda, ka juridiskas personas darbojas caur saviem pārstāvjiem – fiziskām personām, kas likumā noteiktā kārtībā ieguvušas šādu personas pārstāvja statusu. Tādējādi par juridiskas personas vārdā veiktu darbību atzīstama tikai tāda darbība, ko veikušas tās amatpersonas (vai citādi pilnvarotas personas), tieši paužot šādu gribu. Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka darījumu partneru norādītās amatpersonas sabiedrību vārdā nav darbojušās, līdz ar to nevar atzīt, ka sabiedrības ir slēgušas un izpildījušas konkrētus darījumus. Līdz ar to ir konstatējams arī fakts, ka pieteicējam preces un pakalpojumus nav piegādājusi tā persona, kas norādīta rēķinos. Tādējādi nav konstatējams viens no obligātiem priekšnosacījumiem priekšnodokļa atskaitīšanai, proti, ka pieteicēja norādītie darījuma partneri pieteicējam būtu izsnieguši nodokļu rēķinus.

[10.2] Tiesa, izvērtējot SIA *„/Nosaukums/"* 2010.gada 12.jūnija un 12.novembra paskaidrojumiem pievienoto *V.B.* 2010.gada 2.jūnija apliecinājumu un 2010.gada 18.junija iesniegumu VID, konstatē, ka tajos tikai minēts par darījumu ar SIA *„/Nosaukums/"* apstiprināšanu, t.i., personas paskaidrojumos nav norādīta informācija par darījumu būtību un to faktisku norisi.

Fakts, ka *V.B.* 2010.gada 2.jūnija apliecinājums ir notariāli apstiprināts nepierāda, ka tajā minētā informācija ir patiesa, jo zvērināta notāre apliecinājusi tikai *V.B.* parakstu uz dokumenta un norādīja, ka par dokumenta saturu neatbild.

Turklāt nav zināms, pie kādiem apstākļiem SIA *„/Nosaukums/"* ir ieguvusi no *V.B.* sev labvēlīgos apliecinājumus. Tādējādi, tiesa secina, ka pieteicējas paskaidrojumiem pievienotie *V.B.* vārdā noformētie 2010.gada 2.jūnija un 18.jūnija apliecinājumi nav atzīstami par pierādījumu darījumu ar SIA *„/Nosaukums 2/"* faktiskās esamības atzīšanai.

Saskaņā ar APL 235.panta otro daļu pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kura pati to parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šādu pierādījumu, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Tāpat atbilstoši Civilprocesa likuma 178.panta otrajā daļā noteiktajam pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

V.B. likumā paredzētajā kārtībā nav apstrīdējis 2010.gada 8.aprīļa VID Finanšu policijas pārvaldei paskaidrojumā norādīto, tāpēc tas, kā *V.B.* sākotnējais paskaidrojums, tiek vērtēts kā pierādījums darījumu faktiskās neesamības apliecināšanai.

Kā tiesa jau norādīja iepriekš, gadījumā, ja VID pamatoti apšauba, vai darījums ir faktiski noticis, personai, kas izmanto tiesības atskaitīt priekšnodokli, ir jāpierāda likumā noteikto priekšnoteikumu esamība (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu Senāta sprieduma lietā Nr.SKA-420/2005 8.punktu, Nr.SKA-302/2006 11.punktu*).

Tiesa konstatē, ka citus pierādījumus par notikušajiem darījumiem, pieteicēja nav piestādījusi, nav arī izteikusi lūgumu nopratināt *V.B.* kā liecinieku.

[10.3] Tiesa konstatē, ka VID, veicot strīdus darījumu papildus pārbaudi, konstatēja, ka, lai gan SIA *„/Nosaukums 2/"* ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā un šī uzņēmuma vārdā tika noformētas pavadzīmes un rēķini, minētie fakti vēl neliecina, ka šajās pārbaudei uzrādītajās pavadzīmēs norādītā prece faktiski ir piegādāta. Komercsabiedrības VID deklarētais darbības veids ir pārtikas, dzērienu un tabakas vairumtirdzniecības starpnieka darbība.

Saskaņā ar sūdzībai pievienotajiem dokumentiem SIA *„/Nosaukums 2/"* ir izsniegusi SIA *„/Nosaukums/"* optiskās šķiedras kabeļus, tīkla produktus un kabeļus ievērojamos apjomos (piemēram, 2009.gada 1.decembra pavadzīmē AFM 845380 norādīta prece: kabelis ar trosi (14x305 m; 15x 305 m; 5x50 m; 10x500 m) 49232 gab.; 2010.gada 2.februāra pavadzīmē AV 00015V norādīti dažāda veida kabeļi 375 894 m).

Tiesa ņem vērā arī faktu, ka izvērtējot SIA *„/Nosaukums 2/"* vārdā noformētās pavadzīmes, secināms, ka tajās nav uzrādīts preču pārvadātājs, izmantotais transporta līdzeklis un tā vadītājs. Atbilstoši VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" informācijas SIA *„/Nosaukums 2/"* transporta līdzekļi nav reģistrēti. Tādējādi nav iespējams noteikt, ka pavadzīmēs norādītā prece faktiski ir piegādāta.

Kaut gan minētajās pavadzīmēs kā preču izsniegšanas vieta ir norādīta uzņēmuma juridiskā adrese – */adrese/*, Rīgā, taču no lietas materiāliem izriet, ka sabiedrība nav sasniedzama juridiskajā adresē. Savukārt kā preču saņemšanas vieta norādīta */adrese/*, Rīgā, kas bija SĪA *„/Nosaukums/"* juridiskā adrese līdz 2010.gada 23.februārim.

Tiesa arī ņem vērā to, ka SIA *„/Nosaukums 2/"* iesniegtajos pārskatos „Ziņojums par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī" par periodu no 2009.gada oktobra līdz 2010.gada martam deklarējusi trīs darba ņēmējus (tai skaitā valdes priekšsēdētājs *V.B.*), par 2010.gada aprīli deklarējusi četrus darba ņēmējus (tai skaitā valdes priekšsēdētājs *V.B.* un valdes loceklis *D.D.*, kuri noliedz saistību ar sabiedrības saimniecisko darbību). Ņemot vērā minēto, secināms, ka ir apstrīdama šī uzņēmuma spēja veikt preču iekraušanas/izkraušanas darbus un piegādāt preces pārbaudei uzrādītajās pavadzīmēs un rēķinos norādītajos apmēros.

[10.4] Ņemot vērā sprieduma [10.1] – [10.3] konstatēto, tiesa secina, ka pieteicēja saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu un likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.pantu nebija tiesīga atskaitīt PVN priekšnodokli Ls 75 000,46 par tās deklarētajiem darījumiem ar SIA *„/Nosaukums 2/"*.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka VID, pretēji pieteikumā minētajam, pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu un 35.panta pirmo daļu un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu un 32.panta pirmo un trešo daļu pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināja PVN Ls 45

406,56 un nokavējuma naudu Ls 6369,83, kā arī samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 29 593,9.

[11] Nepamatots ir arī pieteikumā norādītais apsvērums, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesība nav ierobežojama, ja civiltiesiski darījumi nav atzīti par spēkā neesošiem.

Tiesa norāda, ka šajā gadījumā ir jānošķir privātās (civiltiesiskās) darījuma dalībnieku attiecības no publiskajām, proti, pieteicēja pienākumiem pret valsti. Šajā gadījumā iestādei un tiesai nav jāvērtē noslēgtie darījumi no privāttiesību viedokļa, tā kā šādu darījumu pamatā ir privātpersonu savstarpēja vienošanās un valsts nevar iejaukties to kontrolē no tāda aspekta, vai šie privāttiesiska darījuma dalībnieki savstarpēji ir apmierināti ar līguma noteikumu izpildi. Tomēr tajā brīdī, kad privātpersona šādu darījumu piedāvā iestādei (valstij) kā pamatu publisku tiesību iegūšanai (labvēlīgu priekšrocību iegūšanai nodokļu samaksā), iestādei ir tiesības (un pienākums) pārbaudīt, vai publisko tiesību jomā noteiktajā tiesiskajā regulējumā (likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts) noteiktie nosacījumi ir izpildīti.

[12] Pieteicēja pieteikumā arī norādījusi, ka par pieteicējas darījuma dalībnieku iespējamiem pārkāpumiem ir jāatbild šīm personām, nevis pieteicējai. Ne likums „Par nodokļiem un nodevām", ne likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" neparedz vienas personas atbildību par citas personas pārkāpumiem.

Tiesa šādus apsvērumus atzīst par nepareiziem un uzskata, ka tie ir balstīti uz nepareizu priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības izmantošanas tiesiskā regulējuma izpratni.

Vispirms šajā sakarībā tiesa norāda, ka ar pieteicējas darījuma partneru norādīto amatpersonu paskaidrojumiem un liecībām tiek pierādīts fakts, ka pieteicēja preces nav saņēmusi tieši no šīm juridiskajām personām. Tiesa arī norāda, ka minētais ir pietiekams pamats pieteicējas tiesības ierobežot.

Šajā sakarībā tiesa norāda, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību ierobežošana nav pieteicējas atbildība par darījuma dalībnieku pieļautiem tiesību normu pārkāpumiem. Kā tiesa jau norādīja iepriekš, priekšnodokļa atskaitīšana ir nodokļu maksātāja priekšrocības tiesība, kura ir izmantojama tikai tad, ja ir konstatējami visi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie nosacījumi. Iztrūkstot kaut vienam, šī tiesība ir liegta. Tiesas ieskatā personai ar noteikto tiesisko regulējumu ir jārēķinās un tādējādi jāveic visas nepieciešamās darbības, lai pārliecinātos, ka šo tiesību izmantot nav šķēršļu.

[13] Papildus tiesa norāda, ka atbilstoši Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrai, kas savukārt veidojusies, pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet tai nav pienākums detalizēti atrunāt spriedumā jebkuru argumentu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tikai tad, ja tiesa neanalizē kādu būtisku vai izšķirošu argumentu, tā pieļauj pārkāpumu. Tiesai nav jāargumentē visi tie paskaidrojumi, kas neattiecas uz konkrēto prasījumu *(sk. Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 23.novembra sprieduma 8.punktu lietā Nr. SKA-216, Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 28.februāra sprieduma 12.punktu lietā Nr. SKA-54).*

Procesuālās ekonomijas nolūkos tiesa uzskata, ka nav nepieciešams analizēt visus pieteicējas pieteikumā un paskaidrojumos norādītos argumentus, jo tie nevar ietekmēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 290.pantu un 291.panta pirmo daļu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību *„/Nosaukums/”* pieteikumu par Valsts ieņēmuma dienesta ģenerāldirektores 2011.gada 9.marta lēmuma Nr.22.4.6/16497 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) S.Linkevičs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ S.Linkevičs
Rēzeknē, 2012.gada 13.jūnijā.